

Ne samo podaljšana roka občine

S predstavniki krajevnih skupnosti smo se pogovarjali o problemih in nalogah, ki jih prinaša razvoj

Gradišče

Jože Šager:

Velikokrat smo v občini Center poslušali ugotovitve, da se krajevnih skupnosti še niso oblikovale v smislu nove ustave, da so bili statuti pripravljeni na hitro, da krajevnih skupnosti še ne predstavljajo enega od samoupravnih temeljev za celotno delovanje našega družbenopolitičnega sistema.

Toda taka ocena prav gotovo ne velja za vse krajevnih skupnosti v občini. Ko smo postavljali prve osnove za delovanje krajevnih skupnosti Gradišče, so nas številni zbori delovnih ljudi v minuli polovici leta, pričali, da smo spoznali, da pomeni samoupravljanje tudi v bistvu združevanje družbenih sil in posameznikov za odgovorno reševanje odprtih vprašanj in problemov. Teh pa je na različnih področjih družbenega življenja, ki smo jih v statutu krajevnih skupnosti opredelili, veliko.

Na prihodnjih zborih, sestankih, dogovorih in drugih oblikah se bomo dogovorili, ktere bomo najprej uvrstili v program dela in v program bodočega razvoja krajevnih skupnosti. Prav dobro se zavedamo, da to, vsaj v začetku ne bo lahka naloga.

Ajdovščina

Jože Vidovič:

Najprej mislim, je važno, da bolj natančno predstavim našo krajevno skupnost. Ajdovščina je del strogega Centra in njena »značilnost« je trgovina, velike poslovne hiše, gostinstvo, zastopstva, izredno pa nam primanjkuje obrti.

Strinjam se s tovarišem iz Gradišča, da so bile priprave, kot je ugotovil, najbrž po vseh krajevnih skupnostih podobne. Mislim, da je prvo in v bodoče najvažnejše, utrjevanje delegatskega sistema, dosledno uresničevanje ustavnih določil in sklepov kongresov ZKJ in ZKS. To so poglavitne naloge vseh družbenopolitičnih organizacij.

No, kar zadeva družbenopolitične organizacije, mi v KS združujemo vse; na čelu je ZK s svojim svetom, SZDL, ZZZB NOV, ZM, organizacija ZRVS, ZPM, RK, in tako naprej (taborniki, športniki). Žal pa so prostori naše krajevnih skupnosti premajhni, čeprav se zavedam, ko sem to rekel, da so drugod še celo na slabšem.

Da ne bi bil predolg, ne bi govoril o problemih, ki jih imamo, denimo v šolstvu... Po odluku o gradnji VVZ in šol, naj bi letos dogradili šolo Prežihovega Voranca. S temi programi smo se »boksali« dve leti. No, šele zdaj so programske osnove sprejete. Leto dni smo tako že v zaostanku in tako je naloga na skladu, da s to gradnjo pričnemo...

Se težje je z gradnjo VVZ. Po odluku je predvidena gradnja leta 1975. Že dve ali tri leta se borimo tako naša KS in gradbeni odbor, ki je, tako so rekli, zelo aktiven, vendar do danes še nismo uspeli najti primerne lokacije. To pomeni, da tudi VVZ ne bo nared ob pravem času.

No, in rad bi omenil še promet. V Puharjevi ulici denimo, je prepovedan promet in prav tako parkiranje. Dovoljeno je samo za dostavo. Mi se borimo, skušamo zavarovati zelenice in Leninov park, pa smo nemočni. Ljudje neusmiljeno parkirajo kar med kostanji, po parku... To je vprašanje zavesti in vpra-

šanje, kdaj bomo uspeli preprečiti, da se bo mogel vsak lastnik avtomobila zapeljati v službo, denimo, kar do pisarne...

Stara Ljubljana Jaka Rozman:

Problem, s katerim se ubadamo v Stari Ljubljani je star stanovanjski fond. Govorimo o revitalizaciji Stare Ljubljane. Revitalizacija je usmerjeno delo, ki naj starim mestnim jedrom vrne polnovredno urban-sko funkcijo. Revitalizacija je načrtno zastavljena in perspektivno obravnavana akcija, ki združuje po strokovni plati spominsko in spomeniško varstvo in urbanizem, odvisna pa je od vrste sistemskih, upravnih političnih in pravnih ter investicijskih faktorjev. Ko v sedanjih razmerah ves družbeno-ekonomski sistem dobiva druge samoupravne temelje, smo dolžni opozoriti prostoje organe na družbeno funkcijo stare Ljubljane ne samo zaradi spomeniškega pomena tega območja, ki dobiva v ustavnih določilih tudi status pomembne družbene vrednosti, temveč tudi zaradi položaja Stare Ljubljane, predvsem zaradi občanov, zaradi ljudi, ki v tej stari Ljubljani živijo.

Mislim, da so ti ljudje v tem stanovanjskem fondu zastavljeni v primerjavi z drugimi, ki živijo v novih soseskah. Mi vsi dobro vemo, da prav nobena druga krajevna skupnost nima toliko slabih stanovanj šeste in sedme kategorije kot jih ima Stara Ljubljana — o tem smo že precej govorili in pisali — vemo, da jih imamo 111 oziroma 105 jih je še vseljelnih in da je to ena prvih nalog, ki jo skuša KS s pomočjo občinske skupščine in njenega izvršnega sveta rešiti tako, da bi odločno izločili vse te luknje iz stanovanjskega fonda in da v te »luknje« ne bi dovolili novih priseljevanj.

Naš svet KS se je kljub dopustom dvakrat sestal in o tej, za nas tako pereči problematiki razpravljali. Med sklepi so bili tudi ti: izvršnemu svetu skupščine predlagamo naj sprejme sklep o izločitvi stanovanj šeste in sedme kategorije, torej teh 105 stanovanj iz stanovanjskega fonda, potem naj prepove razpolagalno pravico v Stari Ljubljani skupščini občine Center, Centru za socialno delo občine Center in stanovanjskemu podjetju Dom. Namreč prav ti trije, so bili vsi veseli, če so zvedeli za kakšno prazno »luknjo« v Stari Ljubljani, da so nam lahko hitro koga poslali. Koga? Občinska skupščina seveda prosila s prednostne liste, center za socialno delo socialnega reveža, ki se ga je bilo treba neke drugje rešiti, stanovanjsko podjetje Dom pa svojega delavca, hišnika ali snažilko.

V kolikor ne bo KS Stara Ljubljana dobila pravico soodločanja pri reševanju (urejanju) stanovanjskih problemov v Stari Ljubljani, potem se bomo vrteli naprej v tem začaranem krogu in teh problemov ne bomo nikoli uredili. Sprašujemo se in postavljamo tudi vprašanje, ali bo kdo iz občinske skupščine odgovoren, da je v zadnjih letih v Ljubljani prišlo do tako velikega števila črnih, nezakonitih vselitev?

Vemo za vrsto črnih vselitev, ko so ljudje med seboj kupovali stanovanjsko pravico ter plačevali prejšnjemu najemniku »mastne denarje« pod parolo kupljenega pohištva ali drugih

predmetov v stanovanju. In prav ti, ki so kupili stanovanjsko pravico so potem živeli v njem leto, dve in to stanovanjsko pravico ponovno prodali naprej, spet za veliko denarja... Občinska skupščina pa še do danes takega primera ni kazensko izvedla do konca.

Na našem območju živi okoli 100 komunistov. Okoli 60 članov ZK je povezanih v osnovnih krajevnih organizacijah, ostali pa so povezani v svojih delovnih organizacijah. Lahko rečem, da svet ZK pri KS ni našel še pravega kontakta s komunisti v delovnih organizacijah, ki živijo na območju KS. Prve komuniste smo pritegnili v pripravah na volitve. Vemo, da v Stari Ljubljani ne stanuje nobeden visokih funkcionarjev. Tako smo imeli vse do nedavna, lahko rečemo, polovico svojih odbornikov uvoženih. Bivali in delovali so drugje, mandat pa so imeli v Stari Ljubljani. Zato je bil tudi slab stik z volivci, z občani.

Imamo krajevno konferenco SZDL, njen izvršni odbor, dve organizaciji ZZZB NOV. To je edino v Ljubljani, da sta v naši krajevni skupnosti dve organizaciji ZZZB NOV, Novi trg in Stara Ljubljana. To pomeni levi in desni breg. Čeprav so se vse ostale organizacije tako kot KS združile, se edino ZZZB NOV nemara zaradi objektivnih razlogov in tudi zaradi gotovih osebnosti, nista združili.

Imamo odbor DPM, RK, odbor ZRVS in mladinsko sekcijo. Mentor mladinske sekcije je ZZZB. Imamo 15-člansko krajevno delegacijo, 50-članski zbor delegatov, ki je res sestavljen iz vrst občanov, organizacij in podjetij in 13-članski svet krajevnih skupnosti. Upamo, da bomo z novim delegatskim sistemom v bodoče lažje reševali tudi komunalne in stanovanjske zadeve v Stari Ljubljani, da ne govorimo še o številnih drugih problemih, na primer vrtcu, ki ga še po 12 letih nimamo. In tako naprej.

Kolodvor

Jaka Kvas:

Mislim, da še ne moremo trditi, da smo na celotnem po-

dročju krajevnih samouprave tako organizirani, da bi res lahko enotno in učinkovito delovali na vseh tistih področjih, ki so za KS »zanimive«. Tu bo potrebno še veliko razgovorov ne samo v krajevni skupnosti, ampak tudi na občinski konferenci SZDL in ostalih družbenopolitičnih organizacijah. Ker, če ne bomo enotno delovali na vseh teh področjih — usklaje-no s svetom ZK v krajevni skupnosti, s Konferenco SZDL. Z organizacijo ZB in drugimi je gotovo, da ta učinkovitost ne bo imela željenih rezultatov, ki bi jih z delegatskim sistemom radi dosegli.

Moram tudi povedati, da nas pri vsej aktivnosti zavirajo tudi nespregjeti predpisi, odloki in pa konstituiranje nekaterih samoupravnih skupnosti, ki bi jih v Ljubljani že zdavnaj morali imeti. Tu mislim predvsem na stanovanjske samoupravne skupnosti. Nerazumljivo nam je, da se »vse to tako vleče«, tako kar zadeva občino, kot mesto.

Na našem območju imamo podobne težave, kot jih ima Stara Ljubljana, ker je ves ta jugovzhodni del podoben Stari Ljubljani. Prav tako se tudi »ukvarjamo« s črnimi vselitvami, ki jim botrujeta tako nedoslednost v stanovanjskem podjetju kot v strokovnih službah pri občinski skupščini.

No, nekaterim je tudi znano, koliko časa se mi ubadamo rečimo s propadanjem celotnega drevoreda pred postajo. Najprej dve leti nismo mogli ugotoviti, kdo v Ljubljani je za pristojen in odgovoren. No, vmes smo intervenirali, dopisovali na vse mogoče institucije — nazadnje se je zgodilo samo to, da je SAP naročil delavce podjetja Rast, naj požagajo še nekaj dreves. Potem so tisto pospravili in šli... To se lahko dogaja samo zato, ker ne spoštujemo dreves, zelenic, našega zdravja...

Enak je problem z javnimi garažami. Poleg vseh tehničnih kvalitet, ki jih te garaže imajo, so strokovnjaki pozabili na — filtre!

Naslednji nerešen problem je Čufarjeva osnovna šola. Niti eno križišče okoli te šole ni za-

znamovano, niti zavarovano. Šola pa je z vseh strani silno »frekventna« z motornimi vozili.

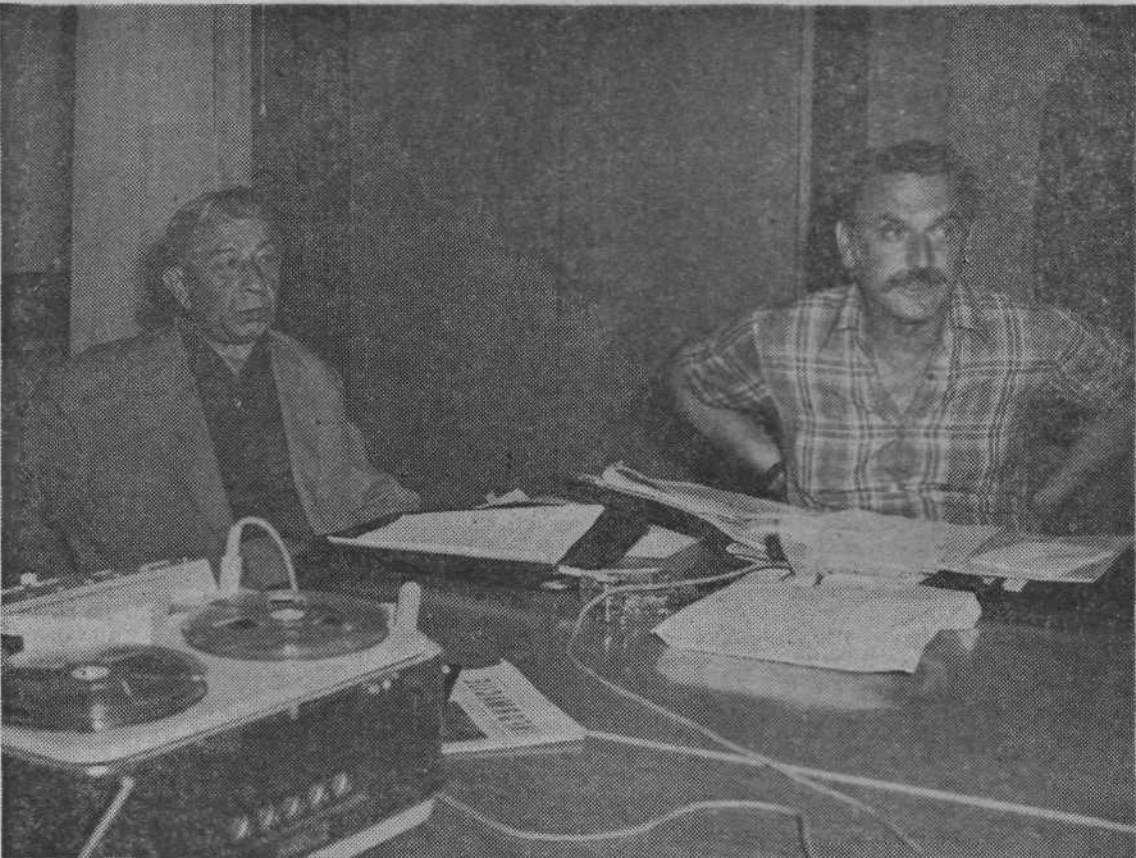
Imamo pa seveda tudi problem, to je že omenil tovariš z Ajdovščine, problem prostora. Če hočemo, da bi naš delegatski sistem in samouprava zaživel v polni meri, seveda ne moremo živeti na »kvadraturki«, kot jo ima naša dvorana. Nekaj bomo morali storiti, ker tudi nobena naša družbenopolitična organizacija nima svojega prostora. Vsi se stiskamo v dveh prav majhnih sobah krajevnih skupnosti. Predvidevamo sicer eno izselitev v isti stavbi in pričakujemo, da bomo dobili ta prostor, ki je bil že prej naš, pa so nam ga pred leti odvzeli.

V našem območju tudi nimamo vrste dejavnosti, denimo niti ene mlečne zajtrkovalnice. To je že družbeni problem, zato ker se ljudje usmerjajo k bifejem, k alkoholnim pijačam, ki se v takih bifejih točijo v obilni meri. Taka zajtrkovalnica kot jo imam v mislih seveda ni tako zelo pomembna le zaradi ljudi, ki prihajajo in odhajajo s postaje. Tudi na tere-nu imamo ljudi, zlasti starejše, ki bi take zajtrkovalnice silno potrebovali. Ampak pri nas smo seveda pripravljene na široko odpirati najrazličnejše lokale, kjer se na veliko toči alkohol. Moram pa vendar reči, da so se v zadnjem času nekaterim takim namenom uspešno uprli. Vendar bi to moralo preiti ne le v program krajevnih skupnosti, ampak tudi občinske skupščine. Prekiniti moramo s preteklo politiko bitke za dinar, tolikokrat na škodo občanov.

Stari Vodmat Dr. Kozjek:

Kaže, da je v večini ljubljanskih krajevnih skupnosti v zvezi z novim sistemom izredno pereč problem, vprašanje prostorov. Dejstvo je, da ob vključevanju večjega števila občanov v aktivno samoupravljanje posameznih krajevnih skupnosti, organizacije nujno potrebujejo za sestanke, za sha-

janje, več prostora kot doslej. Tudi v naši krajevni skupnosti je podobno. Za vsake 12 kvadratnih metrov veliko pisarno z dvema pisalnima mizama. Za vse sestanke in shode prosimo za dvorane pri okoliških organizacijah in podjetjih in jih seveda tudi sorazmerno drago plačamo. Če dalj časa si prizadevamo pridobiti ustrežnejše prostore za delo družbenopolitičnih organizacij in KS. Pred nami je mogoče novogradnja, če bomo seveda dobili dovolj denarja.

No, drugi problem, ki tare KS Star! Vodmat je (ne) vključevanje gospodarskih organizacij v življenje krajevne skupnosti. Zal imamo pri nas sorazmerno malo gospodarskih organizacij in še tiste, ki delujejo so na obrobem območju in zapolnjujejo v glavnem delavce iz drugih krajevnih skupnosti in drugih občin.

Veliko gospodarsko ali družbeno organizacijo predstavlja Klinične bolnišnice, ki se, moram reči, v delo krajevne skupnosti ne vključujejo tako, kot bi se morda lahko ali kot bi se morale.

No, in prav zaradi teh številnih vzrokov nemara nismo uspeli pri gospodarskih organizacijah našega terena doseči razumevanja za tesnejše sodelovanje in uresničitev naše dolgoletne želje, da bi pridobili primerne prostore za delo naših družbenopolitičnih organizacij.

Rad bi izrazil priložnost in opozoril na izredno pomembno akcijo, ki nas je »doletel« nemara bolj kot druge krajevne skupnosti, ob potresu na Kozjanskem. Naša krajevna skupnost je namreč že vrsto let pobratena s krajevno skupnostjo Buče s Kozjanskega. To pobratenje ni bilo samo formalnega pomena, ampak je že prineslo vrsto uspešnih akcij v dobrobit Kozjanskega. Tako na primer obnovitve gasilskega doma, gradnja manjšega mostu pri njih, odkup ozimnice in podobno. Ob minulem potresu pa je tudi naša KS morala nekaj storiti. Seveda so možnosti vsake KS posebej, tudi naše, izredno majhne, in praktično brez pomena ob tako veliki nesreči in škodi, ki je doletela Kozjansko. Vendar smo se od vsega začetka borili, da bi v naši pobrateni KS, torej v Bučah, ljudem v njihovi nesreči pomagali. V iniciativnem koordinacijskem odboru za pomoč Kozjanskemu v Ljubljani smo tako predlagali, naj bi v KS Buče obnovili 140 let staro šolo

ali pa zgradili namesto nje novo. V koordinacijskem odboru mesta Ljubljana so sklenili, da se z zbranim denarjem za pomoč Kozjanskemu zgradi osemletka v Ponikvah, rad pa bi opozoril, da bi bila šola v Ponikvah zgrajena iz solidarnostnega sklada republike, če bi Ljubljana kaj prispevala ali ne, da pa šola v Bučah ne bi bila zgrajena, če Ljubljana ne bi prispevala ničesar.

Moram reči, da smo bili tudi med počitnicami aktivni in da smo napeli vse sile, da bi pomagali prizadetim krajem, konkretno pobrateni KS Buče. Ob tej priložnosti bi tudi vse zbrane predstavnike drugih krajevnih skupnosti prosil, naj zastavljeno akcijo tudi sami podprejo.

No, in ob koncu naj še omenim problem mladinske organizacije in delovanja mladih na terenu, v KS. Tudi pri nas nimamo mladinske organizacije, ampak imamo mladinski klub, ki je že vrsto let ena najaktivnejših dejavnosti na terenu. Ta si je seveda ob pomoči KS in občine, vendar z vrsto prostovoljnih akcij, uredil številna igrišča, ki so kljub slabšim finančnim sredstvom, izredno dobro vzdrževana. Vendar so take možnosti delovanja mladine ki je je, moram poudariti, na terenu veliko, omejene zgolj na poletne mesece, medtem ko se pozimi zaradi prostorske stiske nima kje sestajati in razvijati še drugih aktivnosti.

Tabor Luka Levičnik:

V krajevni skupnosti nam je uspelo pritegniti nove ljudi in še se trudimo v kadrovanju. Za to smo med drugim izkoristili tudi letni dopust. Sodimo namreč, da je bil problem konstituiranja teh organov v tem, da je bil tik pred letnim dopustom, da nismo mogli delati po tistem normalnem redu. Večina organov razen sveta potrošnikov imamo ustanovljenih. Sodim pa, da je premalo samo delegacija krajevne skupnosti, ki naj bi na nivoju občine povezovala interese ostalih krajevnih skupnosti, ampak bomo morali najti tudi kakšno drugo obliko tega sodelovanja med samimi krajevnimi skupnostmi.

Mogoče si ob ustanavljanju oziroma novem konstituiranju preveč idealno zamišljamo prav sodelovanje in povezavo med občinsko skupščino oziroma občino in samo krajevno skupnostjo. Dogaja se, da občina

oziroma njeni strokovni organi, ukrepajo, ne da bi prej vprašali za mnenje KS, kljub temu, da določene stvari zadevajo prav KS.

Prav zdaj smo bili tudi pri če polemiki, ko je šlo za gradnjo samskega doma na Taboru. In nobenemu se ni zdelo vredno, da bi nas posebej obvestil v sedanjem položaju, ko smo zvedeli, da je bil dom prodan Kliničnemu centru.

V KS delujejo tudi družbenopolitične organizacije. Imamo štiri osnovne organizacije ZK in svet ZK, ki, lahko rečem, dobro deluje v povezavi s komunisti v delovnih organizacijah na terenu. Imamo tudi to srečo, da je na našem območju TVD Partizan, ki združuje večji del kolikor toliko aktivne mladine.

Nekaj časa je pri nas deloval tudi aktiv mladih komunistov, vendar je po odhodu sekretarja zamrl. No, moram povedati, da smo imeli v zadnjih mesecih kar tri sekretarje, a jih nismo menjali zato, ker so slabo delali, ampak ker je šel eden k vojakom, dva pa sta se preselila. Pred časom je torej to zamrl, vendar bomo aktiv mladih komunistov ponovno oživili.

Imamo probleme z izgradnjo VVZ Ane Zihel. Težave so se začele že, ko smo prosili za lokacijo tega vrtca. Stal naj bi namreč tam, kjer je zdaj stolpnica. Tako je ostal ob Resljevi cesti, ob eni najbolj prometnih ulic v Ljubljani — na njej noč in dan vozijo težki tovornjaki, na drugi strani pa je Kartonažna tovarna. No, obljubili so, da bodo »to« z ustreznimi klimatskimi napravami uredili. Vendar, gradnja se zavlačuje, in tudi tu smo v zamudi.

Kar zadeva prostor in financiranje. Tu smo vsi na tesnem. Res je, da imamo to ugodnost, da se KS dodatno financira, ko oddaja prostore podjetjem, vendar v novi obliki delovanja KS bo to odpadlo tako, a bo treba najti drugi način financiranja preko delovnih organizacij za namensko dejavnost, vendar moram priznati, da še nismo izdelali načina sodelovanja.

DOGOVORI: Skoraj vsi, kar vas je tu, ste omenjali, kakšne težave imate s prostori. Kaj si torej KS, kot relativno močan subjekt v naši družbi res ne more zagotoviti ustreznih prostorov. Predvsem, v čem je problem? Ali je to denar, ali ni prostih lokacij ali preprosto KS o tem ne more sama odločati?

Ajdovščina Jože Vidovič:

Prej sem govoril o lokaciji za VVZ. Mi nimamo nobene, možnosti, najti ustrezno lokacijo. Mi lahko naše prostore razširimo le s tem, da nekoga preselimo. Tudi, ko smo razpravljali o ustanavljanju samoupravnih stanovanjske skupnosti smo opozorili, da je občina Center v tem primeru v izjemnem položaju. Nima namreč prostih lokacij in lahko gradi le na račun rušenja.

Tudi pri adaptacijah že obstoječih prostorov je nekaj možnosti. Ponekod je to izvedljivo, drugod ne. Toda, pravne možnosti KS nima, ker ne razpolaga s prostori, KS ne izdaja odločb, ne sklepa pogodb. Te pravice in pristojnosti ima občinska skupščina — po novem verjetno samoupravna stanovanjska skupnost. Zato je bilo ves ta čas razprave čutiti — soodločanje krajevne skupnosti, ne samo kar zadeva prostore, ampak tudi pri stanovanjskih zadevah. Toda, doslej je krajevna skupnost lahko občinski skupščini predlagala, se za nekaj zavzela, ni pa imela pravih niti finančnih možnosti...

Tudi kar zadeva adaptacije, smo na istem. Brez odločb in gradbenih dovoljenj se ne da karkoli začeti, že tako in tako imamo te vrste nezakonitosti preveč. V bodočem programu naj bi se v občinski program vnesla zahteva, da se mora pri novih investicijah zagotoviti ustrezne prostore za potrebe KS.

Kolodvor Peter Dimnik:

Doslej se je največkrat odločalo mimo KS. Brez soodločanja in sodelovanja KS in družbenih organizacij na terenu, to v preteklosti ni moglo pritegniti več, zlasti mladih ljudi. Ljudje namreč radi delajo, hočejo delati, če vidijo, da ima njihovo delo na koncu vendar nek uspeh, neke rezultate. Če pa vidijo, da na mnoga vprašanja, ki so jih leta nazaj še postavljali na bivših zborskih volivcev, zborskih občanov in tako naprej, ne samo, da o njih niso razpravljali, ampak celo niso nikoli dobili odgovora na vprašanje, ki so ga zastavili. Potem se je marsikdo vprašal, zakaj naj bi sodeloval, če od tega praktično ni rezultatov.

No, to je bila preteklost. Danes z novo ustavo, kaj takega več ne bi bilo. KS naj bi postala, čeprav je ta beseda že malce obrabljena — baza — iz katere naj bi izhajalo vse ostalo. Seveda ni dovolj samo ustava. Zdaj je potrebno to ustavo realizirati in krajevne skupnosti postaviti na tisto mesto, ki jim pripada.

Mislím tudi, da ni napak predlog tovarniša Levičnika, da bo nemara delegacija veliko premalo, da bi lahko sodelovali bolje in na širši osnovi z »os-

talimi dejavniki«, kjer je nujno treba upoštevati mnenje KS.

Tu je nemara tudi ključ problemov za ureditev prostorov. Na videz je sicer malo čudno, da človek takoj na začetku podarja, da so prostori najvažnejši. Niso najvažnejši, ampak če naj bi bila krajevna skupnost občina v majhnem, kar tudi je po novi ustavi, potem mora tudi navzven imeti pogoje za delo. To pa je seveda zopet tako povezano z materialnimi sredstvi, ki jih je treba KS zagotoviti na vsak način.

Tovariš Kvas je tako skromno rekel, da je 35 starih milijonov veliko denarja za nakup prostorov za KS. To je točno. Vendar to še zdaleč ni veliko, če se bo s tem uredilo vprašanje boljšega delovanja našega samoupravljanja, našega samoupravnega sistema na tem področju.

Ajdovščina Viktor Damjan:

Želel bi povedati tole: Zdaj smo v položaju, ko je treba realizirati določila ustave ne samo kar zadeva KS, ampak tudi na drugih področjih, kot na primer na področju TOZD. To svojo usmerjenost bi morali pokazati pravzaprav že takrat, ko smo imeli ustavne amandmaje. Preteklo je pravzaprav dokaj časa, pa ponekod TOZD še sploh niso organizirali. Tudi samoupravne interesne skupnosti moramo organizirati čim prej. Gre za realizacijo še drugih institucij in organizacij, kot so na primer državna lastnina, organizacijo samoupravnih sodišč... Torej je niz področij, ki jih moramo čimprej realizirati na osnovi ustavnih določil.

No, če razpravljamo o naši krajevni skupnosti, bi lahko rekli, da je osrednji motiv delegatski sistem. Po dveh skupščinskih sejah smo pri realizaciji tako delegatskega sistema, kakor tudi skupščinskega sistema prišli do razmišljanja, pri zadevanju, kako odkloniti deviacije, da ne bi v delegatskem sistemu zopet delali po starem predstavniskem načinu, da se ne bi izognili tistim predhodnim postopkom, ki morajo biti »izvedeni« preden pridejo zadeve pred občinsko skupščino. To sta, mislim, dve zadevi, o katerih moramo razmišljati.

Kot izhodišče za samoupravno organiziranost delavcev in vseh delovnih ljudi v KS je vzeti tisto ustavno določilo, ki govori o delovanju občanov na območju, kjer oni živijo, kjer uresničujejo skupne naloge in kjer solidarnostno rešujejo svoje probleme. Ne gre tu samo za konkretni interes občana, ampak rekel bi, da gre tudi za odgovornost delovnih ljudi, da vse te naloge solidarno uresničujejo.

Kot primer bi navedel tole: Delavec, ki na območju neke KS s svojo družino živi, dela pa v TOZD iste ali pa druge

Nad. na 10. strani

Nadaljevanje z 9. str.

KS, ima najbrže pravico zahtevati in odločati o tem, da se del dohodka, ki ga ustvarja v združenem delu, vrača v tisto KS, kjer živi in kjer se preko vseh dejavnosti reproducira njegova delovna sposobnost v širši obliki.

Rad bi opozoril na to širše povezovanje s TOZD in drugimi samoupravnimi skupnostmi, ki dejansko predstavljajo materialno bazo ekonomskega razvoja. Če izhajamo iz človeka kot centralnega subjekta našega sistema, je nujno in logično, da pri samoupravnem razvoju krajevne skupnosti, to je pri programiranju in planiranju izhajamo iz dveh stičnih točk: Prvič, da izhajamo iz sredine, kjer delavec dela, kjer ustvarja dohodek, in iz sredine, kjer on in njegova družina živijo, kjer uresničujejo svoje življenjske potrebe in kjer se njegova delovna sposobnost reproducira.

Pri ustvarjanju samoupravnih odnosov v naši KS gre za dvojne osnovne vprašanje: prvič, kako bomo organizirali KS na znotraj in drugič, kako bo delovala navzven. Obe vprašanji sta nakazani v ustavi. Ustavna določila so korenito spremenila fizionomijo KS, saj je treba le-to graditi kot realno skupnost, odprto skupnost, kot družbeno ekonomski odnos. Gre za povezavo z ostalimi KS, s SIS, z OZD in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi tudi izven njenega območja.

Mislím, da je tu osnova. V preteklosti smo bili namreč vajeni gledati KS bolj v odnosu do občine in manj kot samoupravno skupnost, kot da bi bila KS integrirana ali podaljšana roka občine, predvsem finančno. Sedaj bo to drugače. KS je samostojna samoupravna skupnost. To je široko odprta skupnost, ki deluje sama na svojem terenu. Pri delovanju te skupnosti pa ima pomembno vlogo delegatski sistem.

Ce bi v statutu KS Kolodvor imeli napisano, da se ne sme podirati dreves, uničevati zelenja in parkov in če bi določili tudi ustrezne sankcije, si najbrž nihče ne bi upal svojevoljno sekati dreves. Vendar zavest o tem, da so sedanje KS nekaj drugega, kot so bile, še ni prodrla do nas vseh.

Rad bi rekel še tole: Nedvomno je velika razlika med vašimi, mestnimi in primestnimi KS, vendar sodim, da imajo KS v občini Center tudi nekaj skupnega in zato bi lahko nekatere zadeve tudi skupno urejali. Pred nami je na primer zopet vzpostavitev in utrditve hišnih svetov, ki so bili kot osnovne celice samoupravljanja že dobro vpeljane pa smo jih nato pustili v nemaru. Zdaj se pripravljajo stanovanjske skupnosti, kjer so nedvomno zainteresirane vse KS. Ali ne bi bilo koristno, če bi že danes imeli potrošniške svete, da bi lahko rekli trgovcem: »Zakaj ni blaga, zakaj ga skrivate. Za-

kaj ga prodajate po pretirani ceni? Ali ne bi bila to močna intervencija občana, potrošnika, o katerem pravimo, naj vpliva na stabilizacijo.

Se na nekaj naj opozorim: Nekateri KS imajo večje število zbora delegatov. Petdeset, šestdeset ali celo več. Obstaja bojazen, da ne bi tak zbor delegatov imel prevelik vpliv na način, metodo in oblikovanje stališč v zadevah, kjer bi moral neposredno odločati zbor delovnih ljudi, to je, da se ne bi sam dogovarjal in odločal o pomembnih zadevah in bi s tem prišli do posrednega odločanja v KS.

Vse preveč gledamo forume in organe, premalo pa gledamo delovne ljudi in intencijo ustave, da je občan, delovni človek tisti, ki dela, ki ustvarja.

Glede na vse to je treba pristopiti k čimprejšnji realizaciji programov in načrtov ter sklepov, dogovorov in sporazumov. Prav program KS bo tista osnova, o kateri bodo TOZD razpravljali in glasovali o finančnih sredstvih. Program in načrt pomenita zato nove vire dohodkov za KS. To je bil tudi motiv, ki so ga imeli sestavljalci te ustave.

Pred počitnicami je SZDL Center sklical sestanek s predstavniki KS, kjer so se dogovorili, da naj do 20. avgusta posredujejo podatke o fizionomiji KS in njenem delovanju, vendar do sedaj (konec avgusta), teh podatkov nismo prejeli.

Po konstituiranju krajevnih skupnosti pa so najvažnejše naloge sledeče: Prvič, pospešiti proces preoblikovanja KS, ki je zastal. To pa pomeni pospešiti realizacijo ideje, da bo KS dejanska, realna skupnost, kot jo predvideva ustava. V ta namen bo treba realizirati samoupravno organiziranje v KS in sicer vlogo občanov in vlogo organov v KS.

Drugič: na osnovi tega bo treba izpopolniti statute in v njih konkretizirati funkcije KS. Mislím, da bo to potegnulo za seboj tudi izpopolnitev občinskih statutih.

Tretjič: treba bo razčistiti vsa odprta vprašanja glede financiranja, materialne baze, vprašanje prostorov in podobno.

Mislím, da bi bilo prav, če bi dobili gradivo o utrjevanju samoupravnih delegatskih odnosov v KS čimprej, da bi o skupnih elaboratih diskutirali, ali na njega pripombe, in ga nato posredovali izvršnemu svetu in skupščini, da o tem razpravljata.

Naj se vidi, kako izgledajo te naše krajevne skupnosti, in kaj bo še treba storiti, kje bi bila nujna pomoč. Delegati naj tudi o tem razpravljajo in tako pripomorejo k hitrejšemu razvoju KS, ki je v današnji situaciji nujen. Prav isto velja za TOZD in samoupravne interesne skupnosti. To so tri osnovne celice samoupravne organiziranosti, ki jih je treba hitro utrjevati.

Mislím, da je ena od ovir, da stvari ne gredo tako hitro tudi

ta, da se ponekod še ni prekinilo s starim gledanjem na KS.

Tako so na primer nekateri mislili, da s tem, ko so napisali statut KS in izvolili organe po delegatskem sistemu, že vse naredili. In zdaj si predstavljajo, da bo imel zbor delegatov sejo trikrat ali štirikrat na leto, kjer bo verificiral delo sveta KS kot izvršnega organa in da bo s tem delo opravljeno. Če bodo delali tako, bodo delali po starem. Mi moramo delati po novem!

Povedal bi rad še to, da je Republiška konferenca SZDL Slovenije, skupaj s CK ZKS — na predlog, ki ga je dal tovariš Dolanc — ustanovila koordinacijsko komisijo za spremljanje ustavnih določil. Ta komisija bo morala od časa do časa na plenarnih poročati o realizaciji ustavnih določil. Zato je naša dolžnost, da pohitimo z utrjevanjem samoupravnih odnosov in uresničitvijo ustave v praksi.

Gradišče

Jože Šager:

V povezovanju KS pri usklajevanju in razreševanju posameznih nalog pričakujemo pomembno vlogo občinske skupščine oziroma zbora delegacij KS. V tem pogledu imamo najmanj izkušenj oziroma slabe izkušnje, saj so bile KS bolj aktivne zaradi občinske skupščine, kot pa obratno, delovni človek pa je bil s svojimi problemi največkrat v pat poziciji. Med večjimi pomanjkljivostmi v dosedanjem delovanju KS je bila po mojem mnenju tudi neusklajenost pri obravnavanju in reševanju skupnih vprašanj, ki jih med mestnimi KS ni malo. Na drugi strani pa v naši KS razmišljamo o tem, kako zagotoviti možnosti za urejanje posameznih vprašanj tudi prebivalcem posameznih ulic oziroma hiš.

Veliko in še neraziskano področje predstavljajo za KS delovne organizacije na našem območju. V skupščino delegatov KS smo sicer izvolili delegate tistih organizacij združenega dela, za katere menimo, da bi morale zaradi posebnega položaja, ki ga imajo KS, nadaljevati, oziroma storiti več pri organiziranem zadovoljevanju potreb delovnih ljudi. Tu so šole, večje trgovine, gledališča, Ljubljanska banka, obrtno komunalno podjetje itd. Pričakujemo, da se bodo tudi njihovi programi dela in razvoja srečali s KS kar bo osnova za iskanje skupnega interesa in tudi za združevanje sredstev.

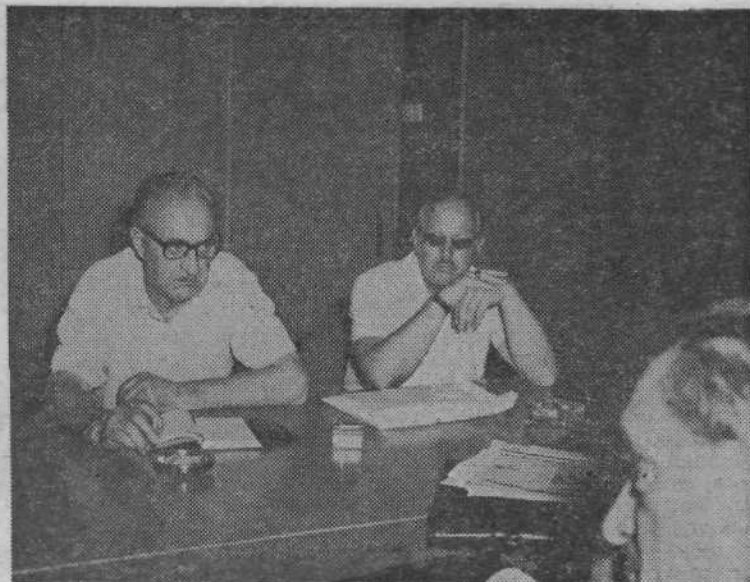
SZDL in druge družbenopolitične organizacije v KS so že in bodo morale v bodoče še bolj povezovati delovne ljudi in zagotavljati, da ti procesi ne bodo potekali brez njihove stalne prisotnosti, ker bi sicer vsi napor izgubili svoj smisel.

Poljane

Lojze Bukovec:

V naši krajevni skupnosti so šole, internati, nekaj je tudi gospodarskih organizacij, ki so bili že prej, pred novim sistemom povezani z našo krajevno skupnostjo. Tako ena izmed njih skrbi za naš športni center, druga se je zavezala, da bo »oskrbovala« naše »raketa-je«, tretja tabornike in tako naprej. Tu moram reči, da so delovne organizacije začele že prej delati v smislu nove ustave.

Imamo pa seveda tudi nekatere specifične probleme. Recimo, na našem področju, kjer je veliko mladine, bi radi zgradili novo telovadnico. O tem smo že veliko govorili, narejeni so bili tudi že načrti... Radi bi tudi uredili stezo za trim

na Golovcu, pa nam je podjetje Rast to odklonilo. Škoda, da tovariša od mladine ni več tu. Rad bi povedal še to, da smo pred leti adaptirali kapelo v DAC s pomočjo JLA in občine, ta prostor je potem prevzela mestna organizacija mladine, kasneje občinska organizacija in mislim, da se bomo morali resno pogovoriti, kdo bo v bodoče to dvorano uporabljal in kako bo naša mladina v tej dvorani lahko uspešno delala.

Kar zadeva mladinsko organizacijo, tovariši, se sprašujem, kako da mi tako malo investiramo v to, da bi naša mladina imela ustrezne pogoje za delo. Mislím, da bomo morali na tem področju dati več od sebe. Starejša organizacija je dolžna, da mladim pomaga, starejši smo torej dolžni mladim pomagati, da bodo mladi lahko delali.

Imamo tudi mlade komuniste in štiri svoje osnovne organizacije. Reči pa moram, da kompleksno še nismo zajeli vseh komunistov, ki bi konstruktivno delali na tem, da bi KS delala, kot bi lahko, oziroma, kot bi morala.

Pobrateni smo tudi s KS Sodražico in se vsako leto obiskujemo. Tako so nam v Sodražici poklonili objekt, in če bomo zbrali dovolj denarja, ga bomo adaptirali in ga potem uporabljali za rekreacijo naših občanov.

Kolodvor

Jaka Kvas:

Zaenkrat kaže, je še nerešljiv problem, kako ustvariti tisto pravo KS, o kateri je govoril tovariš Damjan. Recimo, pri nas imamo okoli 400 OZD, TOZD in razne skupnosti, predstavništva, banke. In zdaj se sprašujemo, kako naj vso to »pisano množico«, to tako raznoliko krajevno skupnost povežemo. Recimo, s kakšnimi programi naj gremo pred odvetnike, predstavništva, zasebne obrtnike, banke, ki niso samo ljubljanske ali slovenske?

Zato pravim, s hkratno akcijo, ki jo bomo začeli za kvalitetno izpopolnjevanje statutih KS in občinske skupščine, mora teči tudi akcija za prilaganje statutarnih določil OZD in TOZD. Sele potem bomo prišli do ugodnih rezultatov.

Šele, ko bomo uskladili problematiko, tudi s sredstvi ne bo težav. Imeli smo sestanek s sekretarji vseh OO ZK na našem območju, govorili smo o problematiki krajevne skupnosti in se je sredi diskusije oglašil eden izmed sekretarjev: »... Ja, češ, poslušajte vi, ali mislite, da bomo zdaj še reševali problem vaše krajevne skupnosti...?« Pomislite, to je rekel sekretar ZK, ki bi moral biti pobudnik vseh teh novih idej in poglobljanja samouprave v KS. To nas na marsikaj opozarja...!

